

■ Όχι στην «ταφόπλακα σὲ ὄλους ἐκείνους ποὺ χάθηκαν...»

Σεβασμὸ στοὺς Ποντίους...*

Ἱστορικά ὑπόλογος καὶ βαθύτατα ἐκτεθειμένος
πολιτικά, ἠθικά καὶ ἔθνικά
ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Φίλης
γιὰ τὴν ἄρνησί του νὰ ἀναγνωρίσῃ
τὴν Γενοκτονία τῶν Ποντίων

Ἡ τελευταία πράξη μιᾶς Γενοκτονίας εἶναι ἡ ἄρνησή της. **Κι** αὐτό, γιατί ὅσοι ἐργάζονται στὴν κατεύθυνση τῆς ἄρνησης μιᾶς Γενοκτονίας, εἶναι σὰν νὰ τοποθετοῦν τὴν ταφόπλακα σὲ ὄλους ἐκείνους ποὺ χάθηκαν, ἀπενοχοποιώντας ταυτοχρόνως τοὺς πρωταγωνιστὲς καὶ τοὺς δράστες.

Εἶναι πράγματι τραγικὸ ἓνας Ὑπουργὸς τῆς Κυβέρνησης νὰ εἶναι δημοσίως ἄρνητὴς τῆς Γενοκτονίας, καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση νὰ τὸν καλύπτει,

- ὅταν Κυβερνήσεις καὶ Κοινοβούλια ξένων Χωρῶν, μὲ κόστος στὶς σχέσεις τους μὲ τὴν Τουρκία, ἀλλὰ καὶ σοβαρὲς οικονομικὲς ἐπιπτώσεις, ἀναγνωρίζουν τὴν Γενοκτονία τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τοὺς

Τούρκους.

Καί ἐπειδὴ ἀναμασᾶ κάποιες δικαιολογίες περὶ ἐπιστημονικῶν ἀπόψεων ὁ κ. Φίλης, πέραν τοῦ ὅτι ὁ ἴδιος δὲν εἶναι ἐπιστήμων, νὰ σημειώσουμε ὅτι

• ἡ Διεθνῆς Ἐνωση Ἀκαδημαϊκῶν γιὰ τὴν Μελέτη τῶν Γενοκτονιῶν ἔχει ἀναγνωρίσει τὴν Γενοκτονία πὸ ἐγινε ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων (Ποντίων, Θρακῶν, Ἰώνων), καὶ σίγουρα, ἡ ἐπιστημοσύνη ὄλων αὐτῶν τῶν Ἀκαδημαϊκῶν ἔχει μεγαλύτερη βαρῦτητα καὶ ἐγκυρότητα ἀπὸ ἐκείνη τοῦ κ. Φίλη.

* * *

ἽΟ Ἑλληνισμὸς τοῦ Πόντου, ὅπως σημειῶνε ὁ Γεώργιος-Ἀλέξανδρος Μαγκάκης τὸ 1994 στὴν Βουλῆ,

• «ὕπῆρξε θύμα σοβινιστικῆς ἀγριότητος καὶ θηριωδίας, θύμα τοῦ χειρίστου ἴσως ἐγκλήματος πὸ γνωρίζει ἡ ἀνθρωπότητα, τοῦ ἐγκλήματος τῆς Γενοκτονίας».

Καί συνέχισε ὁ διαπρεπῆς καθηγητῆς Νομικῆς, στὴν ἱστορικὴ Κοινοβουλευτικὴ Συνεδρίαση γιὰ τὴν ἀναγνώριση τῆς Γενοκτονίας τῶν Ποντίων:

• «Τὸ ἐγκλημα αὐτὸ ἀνήκει στὴν μεθοδολογία δυστυχῶς τοῦ τουρκικοῦ σοβινισμοῦ... Ἀρχίζει τὸ 1911 σὲ βάρος τῶν Ἀρμενίων, πὸ εἶναι τὸ πρῶτο θύμα. Συνεχίζεται καὶ ἐπαναλαμβάνεται σὲ βάρος τῶν Ἑλλήνων τοῦ Πόντου τὸ 1922. Συνεχίζεται σὲ βάρος τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἰωνίας τὸ 1922 καὶ δὲν σταματᾶ ἐκεῖ».

* * *

«ἽΟι μάμουτσα, κότατικότιτσα / ὄϊ γιάπλουτσα τισιμπανίτσαγια».

Ἵταν ἓνα παιδικὸ τραγουδάκι, στὰ ρώσικα, πὸ μᾶς μάθαινε, ὅταν ἤμασταν παιδιά, ἡ οἰκονόμος τοῦ σπιτιοῦ μας, ἡ κυρὰ-Δέσποινα.

- Εἰμάστενε Πόντιοι, ἀπὸ τὴν Τραπεζούντα. Μᾶς ἔσφαζεν ὁ Τοῦρκον καὶ ἐβρεθήκαμε στὴν Ὀντέσσα. Ἵκεῖ, ὁ μπαμπᾶς μας, ἔφτιαξε τὸ «Σοχοῦμ-Παπὸρ» καὶ ταξίδεψε στὶς Εὐρῶπες, μέχρις ὅπου μᾶς ἐκνήγησεν καὶ ὁ Ρῶσον. **Κι ἔτσι, ἐβρέθηκα ἐδῶ, ἐγὼ κι ἡ ἀδερφή μου. Ἵ**Ολοι οἱ ἄλλοι πᾶνε, ἐχάθηκαν...

Ἵκυρὰ-Δέσποινα Εὐθυμιάδου, Πον-

τία, πού βρέθηκε με την αδελφή της, κορίτσια κυνηγημένα, στην Ελλάδα δεν πρόλαβε να δει την ιδιωτική τηλεόραση και δεν άπληλαυσε τὸν Ὑπουργό μας τῆς Παιδείας νὰ δηλώνει –γιὰ μιὰ εἰσέτι φορά– ὅτι ἡ ἐξόντωση τῶν Ποντίων ἀπὸ τὸν σφαγέα Κεμάλ δὲν εἶναι Γενοκτονία!

«Ἄνι πάμι τρικαντόρι / ζάχαρ-μάχαρ-παμιντόρι / ἄτς-βὰτς-κλίκουβατς».

Εἶναι ἓνα ρώσικο λογοπαίγνιο, πού μᾶς δίδαξε ἡ κυρὰ-Δέσποινα. Μᾶς ἔμαθε τὸ «Ἴτι σουντά, σκαρέ», τὸ «χλιέπα», τὸ «νεπόνιε μάι» κι ἄλλες ρώσικες κουβεντούλες.

Ἄλλὰ μετὸν πατέρα μας, πού συναναστρεφόταν Ποντίους, μιλοῦσε καὶ τραγουδοῦσε ποντιακά. Θυμᾶμαι, στὶς γιορτές του, τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, ἐρχόταν ὁ δικηγόρος Τσονταρίδης, πού ἔπαιζε τὸν κεμετζέ, ὁ Φώτης Χρηματοπούλος, μετέπειτα βουλευτής, καὶ ὁ βουλευτής Χονδροματίδης, Πόντιοι. Ἐπειτα ἀπὸ ἓνα καλὸ φαγητὸ καὶ κρασί, πού σερβίριζε ἡ κυρὰ-Δέσποινα, τῆς ἔδιναν τὴν θέση τῆς κορυφαίας καὶ ἄρχιζαν τὸ τραγοῦδι.

«Αελέβω σέν, λελέβω σέν / κόκκινον πιπερόπον / γιὰ ἔλα ἔμπα σὸν χορὸν / γιὰ κρὰ καὶ τὸ χερόπον», κι ὕστερα: *«Ἡ κοσάνα πῖπει νερόν / καὶ θωρεῖ τὸν οὐρανόν».*

Κι ἐνῶ ἔπαιζε ὁ κεμετζές, ἡ κυρὰ-Δέσποινα ἄρπαζε δυὸ κουτάλια, τὰ ἔπλεκε στὰ δάχτυλά της καὶ «ἔπαιζε κουτάλια», κρατώντας ἓναν ρυθμὸ τόσο σύνθετο, πού ἀκόμη καὶ ὁ καλύτερος ντράμερ δὲν θὰ μπορούσε νὰ κρατήσει!

- Εἶχαμαν σὸν Πόντον τὸ 1919 περισσότερα ἀπὸ χίλια ἐκπαιδευτήρια

καὶ εἰς τὴν Τραπεζοῦνταν τὸ διάσημον Φροντιστήριον. Καὶ τὶ δὲν εἶχαμαν. Περιοδικά, ἐφημερίδες, λέσχες θέατρα καὶ τὸ χοροδιδασκαλεῖον, ὅπου μᾶς ἐμάθαιναν εὐρωπαϊκοὺς χοροὺς ὁ κύριος Τεταψίδης. Μᾶς ἀφάνισεν, ὅμως, ὁ Κεμάλης, μετὸς Γερμανοῦς. Ἐσφαζαν χιλιάδες,

ἐκρέμασαν ἄλλους τόσους, ἔστειλαν
στὰ κάτεργα περισσότερους, ποὺ
πέθαναν στὸν δρόμο ἀπὸ πείνα καὶ
δίψα!...

Ἦλεγε ἡ κυρὰ-Δέσποινα ὅταν
τὴν ρωτούσαμε γιὰ τὴν ζωὴ της
καὶ ἄρχιζε τὸ κλάμα.

Δὲν γνωρίζω ποῦ μεγάλωσε ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας. Ὅσοι,
ὅμως, μεγαλώσαμε σὲ περιοχὲς Προσφύγων, μὲ Ποντίους καὶ Μι-
κρασιάτες, ἀκούσαμε «ἀπὸ πρῶτο χέρι» τὸ χρονικὸ τῆς Γενοκτο-
νίας. Τὰ ἀκούσαμε καὶ σὲ ὁμιλίες τοῦ Χρήσου Φουρνιάδη στὴν
Ποντιακὴ Στέγη καὶ ἄλλων Ποντίων λογίων πού, μὲ τὴν ἐπιμονὴ
καὶ τὴν φιλοπατρία τους, ἔφτασαν τὸ θέμα μέχρι τὴν ἐλληνικὴ
Βουλὴ, ἢ ὁποῖα, μὲ μεγάλη καθυστέρηση, ἐδέξασε, τὸ 1994, νὰ ἀνα-
γνωρίσει τὴν Γενοκτονία τῶν Ποντίων καὶ νὰ καθιερώσει τὴν 19η
Μαΐου ὡς Ἡμέρα Μνήμης.

Ἦ κυρὰ-Δέσποινα πέθανε σὲ μεγάλη ἡλικία, ἀλλὰ πολὺ πρὶν τὸ
1994. Εἶναι βέβαιο ὅτι ἂν ζοῦσε μέχρι τότε, θὰ σηκωνόταν καὶ θὰ
χόρευε τὸν Πυρρίχιο, ὅπως μόνο οἱ Πόντιοι τὸν χορεύουν...

(*) Ἐφημερ. «Ἐστία», 4.11.2015, σελ. 1. Ἐπιμέλ. ἡμετ.